

POKĄTNIE (24) *av*

o oraz e jasne.

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w.

1. *Tak, aby nikt nie widział; potajemnie, skrycie, niejawnie; angulatim, furtim, furtive, in angulis, latebrose Cn (20) : ZapMaz VII Z 28/538v; LibLeg 6/117; A rácz odpędzić wšytki fałszniki á wymyflacze fwiátá tego/ ktorzy nie pátrzą iedno áby dárli á łupili wełnę s tych nędznych owieczek twoich/ nie wchodząc przeze drzwi do they fwiętey owczárniey twoiey/ ále fie wkrádáiąc á włámuiąc pokątnie dzyurámi. RejPos 347v; SkarJedn 337; Nieprzyaciélem mię poczuie/ Kto pokątnie o ludziéch žuie [= rzuca oszczerstwa]. KochPs 150; Ale kiedy ty dziećię fwe w boiáźni bédźiesz chował/ tedy fię ono ciebie bédźie bało/ y nie bédźie śmiáło rozmow proznych czynić pokątnie. WerKaz 302; Niemáľz nic kłamliwšzego, nic fortylnieyšzego, Nic dufnomownieyšzego, iáko ci, ktorzych to Ieľt rzemieřľo, pokątnie dobrym ludziom ľzkodzić CiekPotr 15, 56, 78; CzahTr I4v, K3; [TerentMatKęť Q4, Q5v; dał [hrabia konia] co nalepřzego Fortunatowi/ czym ine przeciw iemu poruřzył/ iż mu zařrzác/ o nim pokątnie mowili: O niecotliwy Włóřzek HistFort A7].*

W przeciwstawieniach: »pokątnie ... jawnie (a. na jawie, a. jawny) (5), jaśnie, przed urzędem« (6): Item Ieslyby syą ktho yednal o zlodzieyřkye rzeczy pokathnye a nyepřzeth vrzadem, aprydzie przed vrzand pothem ľzią zalowacz thaki swa rzecz traczy LibLeg 6/117v; BielKron 162; A wřzákož to nalepřzy ná fwiecie dobry/ co nie iedno pokątnie dobri ále iáwnie á iáľnie ná wiele ľtanow dobroć iego ozdobić y okázác fie može. RejZwierc 101v; BielSpr 47; WujJud 216v; NiemObr 22.

W charakterystycznych połączeniach: pokątnie czynić, dawać, dziać się, iść, jednać się, miotać się (2), potępić, przepowiadać, pytać się, szczypać (2), szkodzić, tłumić, wkradać się, włamywać się, żwać; pokątnie dobry.

Szeregi: »po cichu ani pokątnie« (1): A nie pytáli fie o nim poćichu/ áni pokątnie/ ále áž fie tho roznióľo y do krolá y myędzy wšytki przełožone miáľtá onego. RejPos [36].

»pokątnie a omacmie« [szyk 1:1] (2): O nędzni ribitwi [...] á zwodnicy řłowá Božego/ ktorzy omacmie á pokątnie á całą noc w ciemnořciach řwych/ á w onych omyľnořciach řwoich mieecie ony nędzne fieći řwoie ná ty niewinne rybki Páná řwoiego RejPos 176v, 177v.

W przen (2) : Abowiem nie tych co pokątnie á omacmie kłáďá á zámietuią fieći řwoie ná nas/ [i..] ále tych náľľáduymy/ ktorzy opłokáli fieći řwoie RejPos 177v, 176v.

a. *[W ukryciu:*

W porównaniu: [sowa] We dnie řiedzi iáko Czárt pokątnie. CygMyřľ F2.]

2. *Bez pozwolenia, aprobaty, nieoficjalnie (4) : [Gelazjus] Piřáľ pięciory kľięgi przeciw Sábellianom/ Eutyčianom/ y inym odřzczępieńcom dořyć vczenie/ á wyrzućił wiele kľięg od kořciołá/ ktore były piřány pokątnie/ nie pewnego áni řwiáďomego řkłáďániá BielKron 161v; BielSpr 27v.*

W przeciwstawieniach: »pokątnie ... jawnie, za rozkazaniem« (2): Ieľli ktorzy pľocho á nieřmyřľnie náď wólá Hethmáńřką z woyleká wyieždžáli przed podkánieľ: [...] á ták tego trzebá řtrzedz/ áby fie nie wryřwáli z woyleká ořobno pokątnie iedno zá roľkazaniem Hetmáńřkim. BielSpr 26v; W Mieřćie/ w domiech/ ták w nocy iáko wednie/ řadnych rzeczy nie kupowác pokątnie/ iedno iáwnie ná rynku GostGosp 146.

Synonimy: 1. kryjomo, kryjomie, niejawnie, pokrycie, potajemnie, skrycie, tajemnie.

EBo